CHRISTENEN IN SYRIË

gave
gevlucht. gezien. geliefd.

NIEUW

Deze versie 1.1 is aangevuld met bespreking van het onderzoeksrapport van *Syrians for Truth & Justice* over de geweldsescalatie in Al-Suqaylabiyah (Hama) in maart 2026. Dit rapport is nog niet meegenomen in de EUAA Country Focus Syrië van juli 2026 en schetst een zorgwekkender beeld van de veiligheidssituatie van christenen in Syrië dan de EUAA Country Focus.

SAMENVATTING EN CONCLUSIES

De situatie voor christenen is extreem fragiel in Syrië. Niet alleen hebben ze te maken met structureel geweld, het lijkt er ook op dat Syrië als samenleving steeds verder islamiseert. Dit zien we vooral in een toename van religieus conservatisme in de Syrische samenleving. Hoewel de overheid tot nog toe redelijk terughoudend is geweest in het doorvoeren van wetgeving die dit legitimeert en effectueert, kunnen we verschillende stappen in die richting waarnemen.

De situatie op het maatschappelijk vlak, en de invloed van radicaal islamitische groeperingen blijft een zorg voor de christelijke gemeenschap. Het vertrouwen in de overgangsregering is over het algemeen laag, en er lijken terechte zorgen over de mate waarin de overheid hen kan beschermen tegen nieuwe grootschalige uitingen van geweld, ondanks de beloften die zijn gedaan. Een onafhankelijk onderzoek van *Syrians for Truth & Justice* over de geweldsescalatie in Al-Suqaylabiyah (Hama) in maart 2026 bevestigt het beeld, dat de autoriteiten weinig controle hebben over militante groepen die het op christenen gemunt hebben en dat ze de ernst van de situatie lijken te bagatelliseren.

Dit heeft wat onze stichting betreft belangrijke consequenties voor de inschatting van de zwaarwegendheid van de vrees op vervolging in de asielprocedures van Syrische christenen.

Op zijn minst zal de IND haar oordeel over de situatie van christenen in Syrië beter moeten motiveren. Veelal wordt in hun overwegingen volstaan met de standaardformulering dat het ambtsbericht meldt dat er goed contact is tussen kerken en de overheid, dat de uitingen van geweld slechts incidenten zijn, waar soms aan toegevoegd wordt dat er sprake is van een vreedzaam samenleven tussen moslims en christenen. Gezien het bovenstaande is het onvoldoende om alleen deze positieve aspecten van de situatie van christenen te noemen, zonder daarbij de negatieve kanten te belichten. Dit vraagt een nadere motivering, waarin in ieder geval ook de gebiedspecifieke informatie meegenomen wordt, en er een oordeel gegeven wordt over de invloed van verdergaande islamisering van de Syrische samenleving.

Daarnaast is onze stichting van mening dat het onverantwoord is te oordelen dat christen zijn geen risicoprofiel is voor Syrië. Enerzijds door de uitingen van geweld die we besproken hebben,

en de toenemende maatschappelijke druk in de vorm van islamisering. Anderzijds door het gebrek aan zekerheid over de toekomst, en de gebrekkige informatie. Door alle partijen wordt erkend dat de situatie in Syrië volatiel en onvoorspelbaar is. Zelfs in die mate dat de minister nog niet wil overgaan tot herbeoordelingen van afgegeven verblijfsvergunningen. Het kan onze stichting niet duidelijk worden waarom de minister dan wel voldoende informatie denkt te hebben om te oordelen dat christenen weinig risico lopen bij terugkeer naar Syrië.

INHOUD

Inleiding....3
December 2024 – voorjaar 2025: eerste sporen....4
Zomer 2025: escalatie na het Ambtsbericht van mei 2025....5
Januari 2026: een kloof in de beoordeling....6
Januari - mei 2026: recente escalaties....8
Onderzoek geweldsescalatie Al-Suqaylabiyah....9

INLEIDING

Sinds het besluit- en vertrekmoratorium voor Syrië is opgeheven op 10 juni 2025, moet de IND weer besluiten nemen over de vraag of christenen terug kunnen keren naar het Syrië van na de val van Assad. Veel van de asielprocedures van christenen die sinds die tijd weer opgekomen zijn komen terug op de vraag: hoe veilig is de situatie voor christenen in Syrië in het algemeen. Dit rapport wil daar inzicht in geven.

Sinds de val van de regering Assad heeft de overgangsregering onder leiding van president Al-Sharaa een, in onze ogen, paradoxale relatie opgebouwd met de overgebleven groep christenen in Syrië. Aan de ene kant heeft de regering de belofte afgegeven zich in te zullen zetten voor een inclusieve samenleving, en etnische en religieuze groepen te beschermen.[1] Ook is er contact geweest tussen Christelijke geestelijken en de regering, en is er zelfs een christelijke vrouw benoemd tot minister van sociale zaken. Anderzijds heerst er binnen christelijke gemeenschappen een diep wantrouwen richting deze regering. President Al-Sharaa heeft onder deze groepen geen goede naam. Hij staat bekend als de leider van de HTS, wordt in verband gebracht met al-Qaeda en is lid geweest van ISIS, wat zijn motieven in de ogen van veel minderheidsgroepen in twijfel trekt. Daarnaast hebben er ook vanuit de kant van de regering andere uitingen geklonken van extremistischere aard.[2] De belangrijkste kritiek die er klinkt is dat de regering van Al-Sharaa niet kan of wil beschermen tegen de extremistische islamitische uitingen en gedragingen die ook plaatsvinden in Syrië.[3]

Vanuit de Nederlandse overheid lijkt er ook verwarring te heersen over de situatie van minderheden in Syrië. Aan de ene kant volgt uit een motie die de tweede kamer heeft aangenomen dat de situatie van christenen sinds de machtsovernamen door HTS "dramatisch is verslechterd."[4] Aan de andere kant gaat de IND al sinds het beëindigen van het besluit- en vertrekmoratorium uit van een relatief veilige situatie voor christenen in Syrië, en wijst daarmee veel asielaanvragen van christenen uit Syrië af. De rechtbank en de minister van buitenlandse zaken wijzen er vooral op dat de situatie in Syrië complex en volatiel is, het is daarom ook lastig om aan goede en betrouwbare informatie te komen over de situatie (van minderheden) in Syrië.[5] Voor de minister van asiel en migratie blijkt deze spanning ook te spelen. Zo wil hij enerzijds niet overgaan tot herbeoordeling van afgegeven verblijfsvergunningen, maar vindt hij wel dat er voldoende informatie is om besluiten te nemen over aanvragen die nog behandeld moeten worden.

Naar oordeel van stichting Gave is de situatie van christenen in Syrië extreem fragiel. Er is sinds de machtsovername door HTS een sterke toename van maatschappelijke en religieuze druk op christenen, en de algemene situatie van straffeloosheid in Syrië leidt ertoe dat kwetsbare groepen waaronder christenen makkelijk slachtoffer worden van geweld. Hoewel de overgangsregering van relatief goede wil lijkt, blijken ze niet in staat te zijn om bestaande of toekomstige uitbarsting van geweld tegen christenen een halt toe te roepen. Dit zullen we

[1] Ambtsbericht januari 2026, p. 91.
[2] Dit meldt een anonieme bron in het Ambtsbericht januari 2026, p. 92.
[3] Zie voor een aantal voorbeelden Ambtsbericht januari 2026, p. 100-103.
[4] Motie leden Stoffer en Ceder, 1 april 2026, kenmerk: kst-36800-V-99.
[5] Rechtbank Den Haag 23 februari 2026, ECLI:NL:RBDHA:2026:3611 en Minister van Weel BuZa, antwoord schriftelijke vragen, 6 februari 2026, 2026D06015

hieronder aan de hand van de ontwikkelingen sinds de val van het regime Assad, en concrete voorbeelden van druk en geweld onderbouwen.

Aan de bewuste keuze voor een chronologische opbouw in dit rapport liggen twee redenen ten grondslag. Allereerst biedt deze tijdslijn een helder inzicht in de historische ontwikkeling van het IND-beleid en de totstandkoming van de opeenvolgende ambtsberichten. Ten tweede signaleert onze stichting dat de IND in recente besluiten (genomen na januari 2026) nog geregeld teruggrijpt op het algemeen ambtsbericht van mei 2025. Door de feiten chronologisch uiteen te zetten, wordt aangetoond dat de IND in dergelijke procedures beslist op basis van een achterhaald feitencomplex dat afwijkt van de huidige realiteit.

DECEMBER 2024 – VOORJAAR 2025: EERSTE SPOREN

Meteen na de val van het regime Assad ontstond er hoop en wanhoop. Enerzijds ontmoette Al-Sharaa de bisschoppen van de oosters-orthodoxe kerk in Syrië, en deed hij ook aan hen de belofte van een inclusief en veilig Syrië. Anderzijds begonnen ook vrijwel direct de eerste tekenen van religieuze intimidatie zich in het openbaar te vertonen. In christelijke wijken van Damascus reden auto's met luidsprekers rond, spraken predikers vrouwen aan op het niet dragen van een *hijab*, en vonden er in het openbaar oproepen tot bekering tot de Islam plaats.[6] Ook waren er in deze periode verschillende geweldsincidenten, waaronder aanvallen op kerken, beschietingen en vernielingen van religieuze symbolen (zoals kruizen, of graven).[7] In deze periode was er ook sprake van een geweldsescalatie in de kustprovincies van Syrië, hoewel hier verschillende christenen bij om het leven kwamen, is de algemene consensus dat deze aanval niet specifiek tegen christenen gericht was.

De regering reageerde op deze toenemende druk op christenen op twee manieren. In de eerste plaats verboden ze vanaf maart 2025 alle islamitische bekeringsactiviteiten tenzij daar vooraf toestemming voor was verleend.[8] Ook hebben ze rond de paasviering in de stad Damascus bescherming geboden aan kerken in de christelijke wijken van de stad.

Hier toont zich de interne spanning die waar te nemen is in het beleid van de overheidsregering. Enerzijds was er deze poging tot bescherming van de christelijke minderheid, anderzijds begonnen hier ook de geluiden van islamisering door de overheid.

In de eerste plaats zien we de veranderde grondwet die in maart 2025 aangenomen werd. Hoewel de gelijkheid van godsdiensten gehandhaafd is gebleven, werd daarin islamitische jurisprudentie nu aangewezen als voornaamste bron van wetgeving (in plaats van 'een voorname bron', die het eerst was). Daarnaast werden de schoolcurricula meer geënt op de islam. Zo werd er op basis van een strikte koran interpretatie negatief naar joden en christenen verwezen en werd martelaarschap niet langer geframed als sterven voor het vaderland, maar sterven voor de wil van Allah.[9] Het is dan ook niet onbegrijpelijk dat de christelijke gemeenschap angstig reageerde, en het woord islamisering in de mond nam.[10] Verdere uitingen van institutionele islamisering bleven uit tot 2026.

[6] EUAA Country Focus, Syria, juli 2025, p. 53.
[7] Ambtsbericht mei 2025, p. 97-98.
[8] Ambtsbericht mei 2025, p. 98.
[9] Open Doors, Country Dossier Syria, januari 2026, p. 2.
[10] EUAA, Country Focus, Syria, juli 2025, p. 53.

In het ambtsbericht van mei 2025 zijn uiteindelijk de beschermende handelingen van de overheid centraal zijn komen te staan (de grondwetswijziging en schoolstrijd vielen net buiten de onderzochte periode). Op basis van dit ambtsbericht is de formulering ontstaan: er waren goede contacten tussen de overgangsregering en de christelijke leiders, christenen konden hun feesten vieren en kerken waren geopend. Deze formulering gebruikt de IND nog steeds in haar verantwoording van de situatie van christenen in Syrië. Dit terwijl er gedurende het jaar wel degelijk veranderingen zijn opgetreden in de situatie van christenen en er meer informatie naar buiten is gekomen die deze houding kan (en moet) nuanceren. Daar zullen we hieronder verder bij stilstaan.

ZOMER 2025: ESCALATIE NA HET AMBTSBERICHT VAN MEI 2025

In de zomer van 2025 begint het geweld tegen christenen toe te nemen. Het bekendste voorbeeld daarvan is de aanslag op de Mar Elias kerk. Op 22 juni heeft een zelfmoordterrorist deze kerk aangevallen, waarbij er 25 christenen omkwamen, en ruim 60 gewonden vielen.[11] Dit is de grootste aanval in 150 jaar tegen christenen in Syrië, en werd geclaimd door een groep die gelieerd was aan IS.[12] Hoewel deze aanslag het meest bekend is geworden, en het vaakst wordt aangehaald, waren er in de zomer (maart-september) nog een aantal andere aanslagen en geweldsincidenten. In de volgende lijst geven we per maand een voorbeeld, maar de lijst is op geen enkele manier uitputtend.

In april werd een video naar buiten gebracht van een drietal christenen die werden mishandeld, en werden toegesproken met de boodschap: “vertel iedereen dat je christen bent, varken.” De daders in dit filmpje waren (vermoedelijk) gelieerd aan de HTS.[13] In mei is een christen aangevallen in zijn winkel, onder bedreigingen tegen de christelijke bevolking in het algemeen[14], en werd de auto van een christen in brand gestoken, waarbij in de buurt pamfletten zijn achtergelaten met bedreigende teksten tegen christenen.[15] In juni volgde een aanslag (zonder doden) tegen een kerk in Homs.[16] In juli vond er een incident plaats in het licht van een uitbarsting van geweld in Suweida (gericht tegen Druzen). In de nasleep daarvan zijn ook christenen in de regio aangevallen, 38 huizen en een kerk zijn verbrand en christenen (waaronder geestelijken) zijn ook persoonlijk aangevallen.[17] In augustus werd een christen aangehouden bij een controlepost in Damascus, hij werd in een detentiecentrum gemarteld, gedwongen de koran te reciteren, onder druk gezet zich te bekeren tot de Islam, en bedreigd met de dood.[18] In september in de provincie Homs nam het aantal geweldsincidenten, en ook het aantal

[11] Schattingen verschillen per bron, wij volgen hier het ambtsbericht van Januari 2026.
[12] Ambtsbericht januari 2026, p. 39.
[13] Ethnikos, *Civilian Protection and Human Rights Violations in Syria’s Coastal Region*, februari 2026, p. 53; https://www.ethnikosassociation.org/publications
[14] SOHR, Amid threats to kill Christians – Maked men in military uniform attack alcoholic beverages store in Homs governorate, 5 May 2025.
[15] Aaron Zelin, Christians in the new Syria: Accepted, but at-risk, Dec 9 2025, https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/christians-new-syria-accepted-risk.
[16] Idem.
[17] UK Visas and Immigration, country policy and information note: religious minorities (excluding Alawites), Syria, februari 2026, onder 8.3.5.
[18] Ambtsbericht januari 2026, p. 100.

ontvoeringen toe. Een voorbeeld daarvan is een huis van een christelijk gezin wat werd aangevallen en in brand gestoken, terwijl de familie zich nog binnen bevond.[19]

Zoals gezegd, is deze lijst niet uitputtend. Gezien de algehele humanitaire crisis en de chaos in het land is er zeer waarschijnlijk sprake van substantiële onderrapportage. Bovendien zijn in dit overzicht incidenten zonder direct fysiek geweld (zoals intimidatie, haatboodschappen op kerken (graffiti, flyers) of online bedreigingen), zoals veelvuldig gedocumenteerd in het hierboven aangehaalde *Ethnikos*-rapport nog niet meegewogen.[20] Volgens het Britse ambtsbericht namen ook de proseliterende activiteiten toe, ondanks het officiële verbod.[21]

Syrische kerken gaven te kennen dat hun vertrouwen in de overgangsregering sterk was afgenomen, ondanks de beloften die gedaan waren.[22] Ook zijn er na de aanslag op de Mar Elias kerk, kerken geweest die hun buitenactiviteiten niet langer durfden uit te voeren.[23]

De dreiging die tot aan maart in aanloop leek te zijn heeft zich in deze periode steeds meer verwezenlijkt. De overgangsregering heeft in de meeste van deze gevallen ofwel ingegrepen, of het geweld veroordeeld. Ze zijn er echter niet in geslaagd deze vormen van geweld in de eerste plaats, en maatschappelijke dreiging anderzijds een halt toe te roepen. De maatregelen die genomen zijn (zoals het verbieden van 'proseliteren' zonder toestemming) lijken maar moeilijk gehandhaafd te kunnen worden. De maatschappelijke druk, en dreiging van extremistische organisaties lijken steeds verder toe te nemen.

JANUARI 2026: EEN KLOOF IN DE BEOORDELING

In de context van deze uitingen van geweld in de zomer, verschenen er in januari twee rapporten. In de eerste plaats het ambtsbericht van 2026 (waar wij al een aantal keer naar verwezen hebben), en het zogenoemde country dossier van Open Doors. Er was tussen deze rapporten een opvallend verschil in toon.

Het ambtsbericht legt in haar algemene opmerkingen de nadruk op de mate waarin christenen georganiseerd zijn, en in contact staan met de overheid. Het trekt de conclusie dat er over het algemeen sprake is van een vreedzaam samenleven tussen moslims en christenen in Syrië.[24]

Open Doors kiest daarentegen voor een meer alarmerende toon. Op basis van dezelfde informatie komt zij tot de conclusie dat:

> *"Overall, the Christian minority now faces a serious level of persecution, insecurity, and the erosion of civil and religious freedoms, marking one of the most challenging periods in modern Syrian history."*

Het kan onze stichting niet goed duidelijk worden hoe het ambtsbericht tot de conclusie komt dat er sprake is van een vredig samenleven tussen christenen en moslims. Een belangrijk onderdeel van deze vraag is de onduidelijke functie van deze zin. Is dit een samenvatting, en

[19] UK Visas and Immigration, country policy and information note: religious minorities (excluding Alawites), Syria, februari 2026, onder 8.3.8.
[20] Ethnikos, *Civilian Protection and Human Rights Violations in Syria's Coastal Region*, febrauri 2026
[21] UK Visas and Immigration, country policy and information note: religious minorities (excluding Alawites), Syria, februari 2026, onder 8.3.2 en 8.3.3.
[22] Ambtsbericht Syrië januari 2026, p. 92.
[23] Open Doors, Country dossier Syrié januari 2026 p. 7; ambtsbericht januari 2026, p. 99-100.
[24] Ambtsbericht januari 2026, p. 99-100.

daarmee een weging van alle informatie, of is het een quote van de anonieme bron waarnaar verwezen wordt?

Als dit een weging is van alle berichten wordt niet inzichtelijk gemaakt hoe ze hierbij komen, en voor welke gebieden dit geldt. Maar ook wanneer het een citaat is van de anonieme bron, is het onduidelijk hoe het zich verhoudt tot de rest van het ambtsbericht. Onze stichting denkt dat deze opmerking, ongeacht haar functie vergaand genuanceerd moet worden. Enerzijds op basis van de informatie die we hierboven al verzameld hebben, maar ook op basis van informatie uit dit ambtsbericht zelf.

In het ambtsbericht wordt verwezen naar de belofte van inclusiviteit van de overgangsregering, en het contact dat er is tussen de regering en de christelijke kerken. Dit kan echter niet op zichzelf bekeken worden. In ditzelfde ambtsbericht wordt namelijk erkend dat de controle door overgangsregering in veel gebieden beperkt is.[25] Het is dan ook maar de vraag in hoeverre contact met de regering ook bescherming voor christenen oplevert. Het gebrek aan effectiviteit wordt door verschillende minderheidsgroepen in de Syrische samenleving ook benoemt als het gaat om hun veiligheid.[26]

In de gebieden waar de overgangsregering weinig controle heeft, zijn het veelal lokale milities die de macht hebben (al dan niet officieel geïntegreerd in de (militaire) structuur van de overgangsregering). Deze milities bestaan uit voormalige oppositiegroepen (zoals facties van het door Turkije gesteunde Syrian National Army), lokale zelfverdedigingsgroepen (zoals de druzische milities in het zuiden), en in sommige gebieden uit gewapende restanten van het voormalige Assad-regime (zoals voormalige legereenheden en pro-Assad milities). [27] Zelfs wanneer deze groeperingen officieel onder het ministerie van defensie vallen, laten ze zich in de praktijk moeilijk sturen. Van de SNA is bekend dat ze dagelijks mensenrechtenschendingen begaan, en zich niet laten sturen of bijsturen door de overgangsregering.[28]

Nog los van deze beperkt te controleren groep, zijn er in Syrië ook nog steeds radicaal islamistische, of soms zelfs jihadistische groeperingen actief, zoals IS en Saraya Ansar al-Sunnah.[29] Hoewel de overgangsregering zich hard maakt om op te treden tegen de grote aanslagen die deze groepen begaan, en hun 'cellen' op te sporen en uit te schakelen, voorkomt dat niet dat er veel geweld tegen christenen aan hun voeten gelegd kan worden. Hieronder valt de aanslag op de Mar Elias kerk, en andere uitingen van geweld en bedreiging.[30]

Los van deze extremistische groeperingen lijkt ook de islamisering steeds verder te gaan. In december van 2025 leidt dit ertoe dat de EUAA in haar country guidance rapport opneemt dat er een atmosfeer van religieus conservatisme Damascus heeft overspoeld.[31] Ditzelfde wordt bevestigd in het ambtsbericht wanneer zij schrijven: "Volgens verschillende bronnen leidde het niet praktiseren van de islam doorgans niet tot problemen met de overgangsregering. Er waren wel signalen van verdergaande islamisering in de maatschappij."[32]

[25] Ambtsbericht, januari 2026, p. 9.
[26] Ambtsbericht, januari 2026, p. 91-92.
[27] Zie bij wijze van voorbeeld van een dergelijke structuur het Ambtsbericht januari 2026, p. 48 over de provincie Daraa; of paragraaf 1.3.2. over het functioneren van de SNA in Noord-Syrië.
[28] EUAA country Focus, Syria, juli 2026, onder 1.3.2.
[29] Ambtsbericht januari 2026, p. 30-31; 39.
[30] Zie bijvoorbeeld Ambtsbericht januari 2026, p. 92; 100.
[31] EUAA, Country Guidance: Syria, december 2025, p. 39.
[32] Ambtsbericht januari 2026, p. 107-108.

De vraag die we moeten stellen is wat de waarde is van de beloften van de overgangsregering wanneer hun controle zo beperkt is. Er lijkt geen sprake te zijn van een regering die sterk genoeg is om hun visie voor een inclusieve samenleving ook daadwerkelijk te effectueren. Tegelijkertijd lijkt het er wel op dat de Syrische samenleving bezig is met een islamiseringsslag, die in de ergste gevallen naar voren komt in de vorm van dreiging en geweld. Daar waar dit voorkomt, lijkt de overgangsregering niet in staat om effectieve bescherming te bieden. Dit op zichzelf zou al eens sterke nuancering moeten opleveren van het idee dat moslims en christenen in vrede samenleven in Syrië.

De sterkste nuancering van deze uitspraak vinden we echter in de drie daaropvolgende pagina's. Daar wordt een (niet limitatieve) opsomming gegeven van de geweldsincidenten tegen christenen. Dat is een vergelijkbare lijst als wij hierboven hebben gegeven voor de zomer van 2025, maar aangevuld tot december van dat jaar. De aantallen incidenten, en de geografische verspreiding daarvan staan in sterk contrast met het idee dat er sprake is van vreedzaam samenleven.

De IND trekt in veel zaken de conclusie dat geweld tegen christenen in Syrië incidenteel is. Als de basissituatie er een is van vredig samenleven, zou deze conclusie best gevolgd kunnen worden. Onze stichting kan echter niet anders dan de conclusie trekken dat er sprake is van structureel geweld tegen christenen, en oplopende maatschappelijke en religieuze spanningen binnen de Syrische samenleving. Dan kan een dergelijke lijst met geweldsvoorvallen niet incidenteel genoemd worden. Het is een uiting van een voortgaande, onderliggende ontwikkeling.

JANUARI - MEI 2026: RECENTE ESCALATIES

Sinds het verschijnen van het ambtsbericht van januari 2026 en het rapport van Open Doors is er nog een groot incident geweest, namelijk de aanval op het dorp Al-Suqaylabiyah. Dit dorp is er verschillende keren het toneel geweest van geweld tegen christenen, het heeft dan ook een bevolking die voornamelijk christen is. Op 28 maart viel na een ruzie tussen twee bewoners een groep gewapende jonge mannen het stadje aan, met als gevolg wijdverspreide schade aan huizen, winkels en auto's. Als een van de aanleidingen wordt genoemd de spanningen die opliepen naar aanleiding van de nieuwe wet die alcohol verbood in de hoofdstad van Damascus, behalve de drie christelijke wijken in Damascus. Bewoners van dit stadje zijn geschokt vanwege de schade, maar ook omdat het herinnert aan de grootschalige vervolging die er (specifiek in deze plaats) waren tijdens de burgeroorlog. Naar aanleiding van dit geweld waren er protestacties, en klonk de beschuldiging (opnieuw) dat de overheid (expres) te laat reageert bij dit soort incidenten, en niet in staat is hun milities (verantwoordelijk voor de veiligheid in veel gebieden) in toom te houden.[33] De kerken reageerden door hun paasvieringen terug te schalen,

[33] AP, Sectarian attacks rock a Christian town in Syria after dispute, 28 maart 2026, https://apnews.com/article/syria-christians-sectarian-attacks-suqaylabiyah-d3c66fd9713084c1fbab0c307c77bcf9
Syriac Press, Suqaylabiyah unrest raises existential fears among Christians, 28 maart 2026, https://syriacpress.com/blog/2026/03/28/suqaylabiyah-unrest-raises-existential-fears-among-christians;
The Syrian Observer, Violence in Al-Suqaylabiyah Raises Fears of Sectarian Tension and Weakening State Authority, 30 maart 2026, https://syrianobserver.com/syrian-actors/violence-in-al-suqaylabiyah-raises-fears-of-sectarian-tension-and-weakening-state-authority.html;
The New Arab, How attacks on a Christian town test Syria's postwar cohesion, 2 april 2026, https://www.newarab.com/analysis/how-attacks-christian-town-test-syrias-postwar-cohesion;

of in veel gevallen af te lassen.[34] De patriarch in Damascus riep op om te zien dat het terugkerende geweld tegen christenen niet langer te zien als individueel of incidenteel, maar als structurele vervolging en bedreiging.[35]

Dit incident is exemplarisch voor alles wat hierboven beschreven staat. Er is sprake van toenemende (religieuze) spanning in de Syrische samenleving, met algemene dreiging en geweld tot gevolg. De overheid reageert wel, maar vaak te laat, en krijgt daarmee de beschuldiging om niet in staat te zijn dit maatschappelijke geweld op een goede manier het hoofd te bieden, en de minderheden in Syrië te kunnen beschermen. Het laat ook zien dat deze vormen van geweld niet zomaar verdwenen zijn uit de Syrische samenleving, maar elke keer terugkomen.

Ook het verbod op de verkoop van alcohol in Damascus past in de ontwikkelingen van de afgelopen tijd. Het AP schrijft hierover dat het verbieden van alcohol behalve in de christelijke wijken (en onder bepaalde voorwaarden), christenen presenteert als de verantwoordelijken voor de schending van wat nu de Syrische publieke moraal zou zijn. Het wordt ook gezien als een verdere stap richting religieus conservatieve waarden in Damascus. Hoewel de overheid tot nu toe terughoudend is geweest met sociale hervormingen (al hebben ze het eerder geprobeerd[36]) lijkt dit een stap in de richting van een publieke ruimte ingericht volgens islamitische principes. Het is dus een stap in de richting van islamisering.[37]

ONDERZOEK GEWELDSESCALATIE AL-SUQAYLABIYAH

In mei 2026 verscheen een onderzoeksrapport van de NGO *Syrians for Truth and Justice* dat mede door de EU gefinancierd is[38] naar aanleiding van de reeds genoemde geweldsescalatie in Al-Suqaylabiyah op 27 en 28 maart 2026. Dit rapport (verder geduid als STJ) is nog niet meegenomen in de EUAA Country Focus Syrië van juli 2026 en schetst een zorgwekkender beeld van de veiligheidssituatie van christenen in Syrië dan de EUAA Country Focus. Het rapport bevestigt het reeds geschetste beeld, dat de Syrische autoriteiten de belofte van bescherming aan de christelijke minderheid niet waarmaken en kennelijk ook niet kunnen waarmaken[39]. Blijkens dit rapport zijn deze gebeurtenissen geen op zichzelf staand incident is, maar een ernstige escalatie van stelselmatige intimidatie, provocatie en geweld tegen christenen[40] dat ook

Syria Revisited, Suqaylabiyah's Unrest: What Happened and Why it Matters, 3 april 2026, https://www.syriarevisited.com/p/suqaylabiyahs-unrest-what-happened;
Etana Syria, BRIEF: Sectarian unrest in Al-Suqaylabiyeh, https://etanasyria.org/brief-sectarian-unrest-in-al-suqaylabiyeh/, geraadpelegd 11 september 2026

[34] Catholic World Report, Syria's churches scale back Easter celebrations after attack on Christian town, 1 april 2026, https://www.catholicworldreport.com/2026/04/01/syrias-churches-scale-back-easter-celebrations-after-attack-on-christian-town; Christian Today, Easter events cancelled in Syria after violence against Christians, 2 april 2026, https://www.christiantoday.com/news/easter-events-cancelled-in-syria-after-violence-against-christians.

[35] Greek Orthodox Patriarchate of Antioch in Damascus, statement by Patriach John X, 28 maart 2026, 2026-3-28-Patriarch John statement-Eng.pdf

[36] Ambtsbericht januari 2026, p. 119.

[37] AP, Syrian authorities'new limits on alcohol sales in Damascus spark backlash, 22 maart 2026, https://apnews.com/article/syria-alsharaa-alcohol-ban-christians-ed5f71c33b444b6be791644a915da9a7.

[38] Syrians for Truth & Justice, Al-Suqaylabiyah/Hama: Mass Violence in March 2026, Violations, and a Reconciliation Process that Ignores Rights, May 2026, https://stj-sy.org/en/al-suqaylabiyah-hama-mass-violence-in-march-2026-violations-and-a-reconciliation-process-that-ignores-rights, verder 'STJ' genaamd.

[39] STJ, p. 5, 10; zie ook: The New Arab, a.w.; Syrain Observer, a.w.; Open Doors Syria Country Dossier "Worls Watch List 2026", p. 2

[40] STJ, p. 11, 12; zie ook: The New Arab, a.w.; Syriac Press, a.w.

elders in Syrië kan plaatsvinden en escaleren[41]. Daarbij komt voorts het beeld naar voren, dat christenen niet alleen (en vaak ten onrechte) gezien worden als aanhangers van het vroegere regime van Assad, maar om die reden ook frequent doelwit zijn van intimidatie, provocatie en geweld dat voorts mede religieus gemotiveerd is[42]. De Syrische autoriteiten blijken het geweld tegen de inwoners van Al-Suqaylabiyah ten onrechte af te doen als een lokaal incident en lijken niet bereid of bij machte te zijn om de dieperliggende factoren aan te pakken, maar in tegendeel de actoren van geweld feitelijk de ruimte geven om het geweld voort te zetten[43].

[41] The New Arab, a.w.
[42] STJ p. 7, 9; zie ook: The New Arab, a.w.
[43] STJ p. 8, 10, 11; zie ook: The New Arab, a.w.; Syrian Observer, a.w.

COLOFON

AUTEURS: Job Burggraaf BA LLB en dr. Marnix Visscher
Juridische afdeling

VERSIE 1.1, 14 september 2026

Deze notitie kan gedownload worden van www.juridisch.gave.nl en mag vrij verspreid worden mits onverkort en met vermelding van deze bepaling en verwijzing naar voornoemde website.

JURIDISCHE ONDERSTEUNING GAVE

Stichting Gave verlangt ernaar dat de vluchtelingen die naar ons land komen, worden gezien en geliefd. Gave is een interkerkelijke organisatie, die kerken en christenen bewust maakt van de bijbelse roeping om vluchtelingen gastvrij te ontvangen. De afdeling juridische ondersteuning geeft advies aan kerken en vrijwilligers aangaande vragen die liggen op het terrein van het vreemdelingenrecht. De afdeling biedt ook ondersteuning aan christenen die asiel aanvragen op grond van vrees voor geloofsvervolging.

Stichting Gave
Marie Curiestraat 35
3846 BW Harderwijk
T 0341 - 460 328
www.gave.nl | juridisch@gave.nl
IBAN NL85 INGB 0006 9900 56